

**Sportaccommodaties  
buitensport  
Midden-Drenthe**

**voorlopige  
beleidsuitgangspunten  
college van b en w**

**Midden-Drenthe  
19 februari 2013**

## Inhoud

|                                         |    |
|-----------------------------------------|----|
| Inhoud .....                            | 2  |
| 1. Inleiding .....                      | 3  |
| 2. De beleidsuitgangspunten .....       | 5  |
| 2.1. Introductie .....                  | 5  |
| 2.2. Taak gemeente .....                | 5  |
| 2.3. Basissporten .....                 | 5  |
| 2.4. Basis- en nevenvoorzieningen ..... | 6  |
| 2.5. Capaciteit .....                   | 7  |
| 2.6. Kwaliteit .....                    | 7  |
| 2.7. Zelfbeheer .....                   | 8  |
| 3. Invoering .....                      | 9  |
| 3.1. Herstel onevenwichtigheden .....   | 9  |
| 3.2. Invoeringsplannen .....            | 9  |
| 4. Processtappen .....                  | 10 |

## 1. Inleiding

### De aanloop

Wij hebben in 2011 opdracht gegeven aan het bureau Andres cs om onderzoek te doen naar de sportaccommodaties van onze buitensport.

We hebben de resultaten van dat onderzoek ontvangen en die toegestuurd aan de sportverenigingen en –stichtingen. De Commissie Welzijn en Algemeen Bestuur heeft haar eerste bevindingen geformuleerd in haar vergadering van 12 februari 2013.

Mede op basis van de reacties vanuit het veld en de raadscommissie, hebben wij ervoor gekozen om zelf beleidsuitgangspunten te formuleren.

De komende weken gaan we over deze beleidsuitgangspunten in gesprek met de verenigingen/stichtingen. Daarna volgt bespreking in de raadscommissie en uiteindelijk vaststelling van het beleid door de gemeenteraad.

Een belangrijke stap in het vervolgproces daarna (zie aan het eind van deze uitgangspuntennota) is het overleg tussen de gemeente en de individuele verenigingen/stichtingen. Dat overleg zal uiteindelijk leiden tot concrete afspraken tussen gemeente en vereniging/stichting. In dat overleg nemen we de opmerkingen mee die de verenigingen en stichtingen de afgelopen weken hebben gemaakt over de door Andres verzamelde feitelijke informatie.

### Maatschappelijke en politieke context

Wij realiseren ons bij het formuleren van de uitgangspunten dat het beleid voor sportaccommodaties in de buitensport plaatsvindt in de context van 2013.

Maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende opvattingen spelen, soms uitdrukkelijk en soms impliciet, een rol. We noemen er enkele.

De overheid stimuleert dat verenigingen en stichtingen nadrukkelijk hun eigen plaats en verantwoordelijkheden hebben. Dat biedt hen ruimte voor initiatieven. Het betekent ook dat de overheid niet automatisch “het wel oplost” als er problemen zijn.

Krimp betekent dat het voortdurend nodig is om de vraag te stellen: hoe zetten we onze voorzieningen zo efficiënt en effectief mogelijk in? Het gaat bij accommodaties bovendien om beslissingen die een reikwijdte van vele jaren hebben.

De economische recessie en de gevolgen voor de gemeentefinanciën betekenen dat nieuwe beleidskeuzes scherp op hun kosten beoordeeld worden.

In een netwerksamenleving met een tweeverdienercultuur is het vinden van vrijwilligers (voor bestuur en beheer) die zich voor een langere periode willen binden een hele klus geworden. De gemeente herkent dat probleem en ondersteunt daarvoor op diverse beleidsterreinen het zoeken naar nieuwe wegen.

We gaan er van uit dat, op enkele met name genoemde uitzonderingen na, onze beleidsuitgangspunten niet leiden tot een groter beroep op de gemeentelijke middelen.

U moet er zonder meer van uitgaan dat, in de concrete context van de gemeentebegroting voor 2015, de sporttarieven onderwerp van afweging worden.

Het ligt voor de hand om in de komende bestuursperiode samen met de verenigingen en stichtingen te gaan kijken naar de gevolgen van met name demografische ontwikkelingen voor het voorzieningenniveau. Dat geldt overigens niet alleen voor de buitensporten maar ook voor de binnensporten. We zijn als college overtuigd van de bereidheid van alle verenigingen en stichtingen om aan zo'n overleg deel te nemen.

Het valt buiten het bestek van deze uitgangspuntennota om daar inhoudelijk op vooruit te lopen.

### **Focus**

Het sportbeleid van de gemeente raakt andere beleidsonderdelen: gezondheidsaspecten, sociale samenhang, subsidies, enzovoort. In deze uitgangspuntennota ligt de focus op de sportaccommodaties van de buitensport.

### **Harmonisatie**

We streven als gemeente naar zo'n vorm van harmonisatie dat verenigingen overal in de gemeente de lokale overheid ervaren als eerlijk en transparant: de gemeente past het geldende beleid goed toe. De uitwerking kan per vereniging/stichting wel verschillend zijn.

## 2. De beleidsuitgangspunten

### 2.1. *Introductie*

In dit hoofdstuk formuleren wij de voorlopige maar concrete uitgangspunten voor het gemeentelijk beleid. Omdat het om uitgangspunten gaat, gaan we niet in op de uitwerking en de details. Die komen vooral aan de orde in de individuele afspraken tussen gemeente en verenigingen/stichtingen.

### 2.2. *Taak gemeente*

De taak van de gemeente is de volgende.

- De gemeente is verantwoordelijk voor het formuleren van beleid voor sportaccommodaties.
- De gemeente heeft de regie op de uitvoering van het beleid.
- De gemeente faciliteert nadrukkelijk het zelfbeheer (zie hierna onder 2.7.).

### 2.3. *Basissporten*

Er bestaan geen afdwingbare landelijke normen voor wat een basissport is. Over het algemeen worden, is onze indruk, voetbal en korfbal als zodanig het meeste door gemeenten benoemd.

Als globale criteria hanteren wij dat er voor een basissport aparte voorzieningen nodig zijn, dat een basissport een groot aantal deelnemers kent uit de breedte van de samenleving en dat een basissport het zonder ondersteuning waarschijnlijk niet redt of in elk geval niet zo breed als de gemeente dat graag wil.

Voor tennis is het de vraag of deze sport het zonder ondersteuning niet zou redden. Vanuit de bestaande situatie kiezen we er echter voor om ook tennis in Midden-Drenthe als een basissport aan te merken, waarbij we een iets andere uitwerking kiezen (zie onder 2.4.).

Deze afwegingen leiden tot de volgende uitgangspunten.

- Voetbal, korfbal en tennis zijn basissporten.
- De gemeente is verantwoordelijk voor voldoende basisvoorzieningen (zie 2.4.) voor de basissporten (voor capaciteit e.d. zie 2.5 en verder)

## 2.4. Basis- en nevenvoorzieningen

In het verlengde van het aanwijzen van basissporten, kiezen wij er ook voor om te werken met basisvoorzieningen en nevenvoorzieningen. Ruwweg is het uitgangspunt dat een basisvoorziening noodzakelijk is voor het daadwerkelijk kunnen uitoefenen van de sport.

Dat uitgangspunt leidt tot de volgende opsommingen.

- Tot de basisvoorzieningen van een buitensportaccommodatie worden gerekend (limitatieve opsomming):
  - wedstrijd- en trainingsvelden
  - was- en kleedruimtes
  - bergruimte
  - veldverlichting voor 1 trainingsveld
  - veldafrostering hoofdveld
  - parkeerruimte
  - fietsenstalling
  - ballenvangers
  - doelen en netten
  - beregeningsinstallatie/materiaal
- Voor tennis geldt, in afwijking van wat hierboven staat, dat alleen de velden onder de basisvoorzieningen vallen.
- Alle overige voorzieningen zijn nevenvoorzieningen. Dan kan het gaan om de volgende voorzieningen (geen limitatieve opsomming):
  - kantine
  - bestuurskamer
  - tribune
  - jeugdhonk
  - overige klus- en opslagruimten
  - veldafrostering overige velden
  - veldverlichting overige velden
  - dug-outs
- De gemeente draagt verantwoordelijkheid voor de basisvoorzieningen, niet voor de nevenvoorzieningen.

## **2.5. Capaciteit**

Voor het bieden van houvast aan verenigingen/stichtingen en gemeente kiezen we voor het hanteren van zo objectief mogelijke normen bij het bepalen van de noodzakelijke capaciteit aan voorzieningen. Dat leidt tot de volgende uitgangspunten.

- De gemeente bepaalt het aantal velden dat nodig is op basis van speeldagen, ledental, teamsamenstelling en de bespelingsnormen van de sportbonden NOC\*NSF.
- De gemeente bepaalt het aantal kleed- en scheidsrechterskamers volgens de NOC\*NSF normen.
- De gemeente gaat alleen over tot realisatie van nieuwe basisvoorzieningen of tot uitbreiding van bestaande basisvoorzieningen als aan alle volgende criteria wordt voldaan:
  - Er is sprake van ondercapaciteit op basis van de NOC\*NSF normen of de normen van de betreffende sportbond.
  - De extra capaciteit is structureel nodig; de vereniging toont dat door een meerjarenperspectief onderbouwd aan.
  - Een nieuwe accommodatie of uitbreiding van de bestaande accommodatie past binnen de financiële en andere middelen van de gemeente, zoals die op dat moment gelden.
  - De gemeente houdt bij haar beslissing rekening met lokale factoren, zoals het algemeen maatschappelijk belang.

## **2.6. Kwaliteit**

Ook de uitgangspunten voor kwaliteit leggen we zoveel mogelijk vast in objectieve normen. Dat leidt tot de volgende uitgangspunten.

- De gemeente legt de velden, inclusief de bijbehorende inrichting, aan volgens de NOC\*NSF eisen (standaardpakket Handboek Sportaccommodaties).
- De stichtingskosten van de accommodaties komen voor rekening van de gemeente.
- Aanvullende investeringen komen voor rekening van de verenigingen.
- De gemeente richt de kleedaccommodaties in volgens de NOC\*NSF eisen (standaardpakket Handboek Sportaccommodaties).
- De velden voldoen blijvend aan de minimale eisen van de NOC\*NSF. De gemeente ziet daar op toe, ook in de situaties van zelfbeheer.

## 2.7. Zelfbeheer

Zelfbeheer betekent in het kader van deze uitgangspuntennota: de verenigingen/stichtingen dragen zelf beleidsmatig en financieel verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de accommodatie, inclusief het groot onderhoud. De gemeente geeft een jaarlijkse exploitatiebijdrage.

Zelfbeheer van accommodaties door de verenigingen/stichtingen zelf sluit aan bij wat we in de inleiding van deze nota hebben geformuleerd over de rollen van de overheid en van de samenleving. Door zelfbeheer nemen inwoners via verenigingen/stichtingen zelf verantwoordelijkheid voor het in stand houden van voorzieningen.

Daar komt bij dat de inzet van vrijwilligers de sociale samenhang in wijken en dorpen ten goede komt.

Voor ons is het uitgangspunt van zelfbeheer daarom een belangrijk uitgangspunt als drager van ons beleid. Daarom streven wij naar uitbreiding van zelfbeheersituaties. Dat doen we bijvoorbeeld door financiële prikkels, bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven voor verenigingen/stichtingen die afzien van zelfbeheer.

Tegelijk doen we recht aan het verschil in positie en verantwoordelijkheid tussen de lokale overheid en de inwoners, verenigingen en stichtingen. De mate waarin het redelijk is om (financiële) risico's te dragen, het vinden van voldoende vrijwilligers, de verschillen tussen dorpen en wijken onderling, het zijn aspecten die vragen om maatwerk in beleid.

Deze overwegingen brengen ons tot de volgende uitgangspunten.

- De gemeente heeft de basisvoorzieningen en nevenvoorzieningen in eigendom.
- De nevenvoorzieningen gaan via opstalconstructies in eigendom over naar de verenigingen/stichtingen. Deze laatste zijn volledig verantwoordelijk voor het realiseren, financieren, exploiteren, beheren en onderhouden van de nevenvoorzieningen.
- De gemeente maakt afspraken met verenigingen/stichtingen maken waarbij de verenigingen/stichtingen het beheer en onderhoud verzorgen tegen een redelijke vergoeding.
- In de afspraken wordt opgenomen dat de gemeente doorlopend beschikt over actuele informatie over de financiële en onderhoudssituatie van de voorzieningen.
- In de afspraken worden bepalingen opgenomen die het mogelijk maken om periodiek de afspraken te herijken op basis van de omstandigheden van dat moment.
- De gemeente draagt zorg voor een actueel overzicht van de accommodaties: welke zijn het, wat zijn de kosten, wat is de onderhoudssituatie en wat zijn de afspraken.

### 3. Invoering

In dit hoofdstuk gaan we in op vragen rond de invoering van het nieuwe beleid, wanneer de gemeenteraad dat beleid uiteindelijk heeft vastgesteld.

#### 3.1. Herstel onevenwichtigheden

Voor twee sportcomplexen geldt dat de huidige situatie wezenlijk afwijkt van de situatie zoals die bij vergelijkbare complexen in onze gemeente is. Wij gaan deze onevenwichtigheid in overleg met de verenigingen/stichtingen vanaf 1 januari 2013 herstellen. We stellen de gemeenteraad aansluitend voor om dat financieel mogelijk te maken.

Overigens zullen we ook met deze verenigingen/stichtingen in gesprek gaan (zie 3.2.) om de beleidsuitgangspunten te vertalen in inrichtingsplannen per accommodatie. Mocht dat tot aanpassingen leiden, dan vinden die aanpassingen dus plaats vanuit de eerst rechtgezette situatie.

Het gaat om de volgende accommodaties.

- Sportcomplex Hoogersmilde: de situatie rond de lichtmasten en de huur van de kantine en de kledaccommodaties.
- Sportcomplex 't Kyllot Smilde: de situatie rond de exploitatie van de kantine en kledkamers.

#### 3.2. Invoeringsplannen

Nadat de gemeenteraad het nieuwe beleid heeft vastgesteld, gaan wij dat beleid in goed overleg met de verenigingen/stichtingen uitwerken en vastleggen in individuele invoeringsplannen en afspraken. Dat doen we op de volgende manier.

- In de periode 1 juli 2013 tot 1 juli 2014 worden, in overleg met de verenigingen/stichtingen, invoeringsplannen per accommodatie gemaakt.
- Bij de afspraken per accommodatie bespreken wij in goed overleg met de verenigingen of de bestaande contracten aanpassingen behoeven op basis van de actuele omstandigheden.
- De invoeringsplannen en de andere te maken afspraken tussen gemeente en verenigingen/stichtingen worden schriftelijk vastgelegd.

Verzoeken die er op dit moment al liggen of nog binnenkomen, staan on hold tot het nieuwe beleid is vastgesteld.

## 4. Processtappen

Om dit beleidsproces zorgvuldig te doorlopen, stellen wij ons de volgende stappen voor.

**26 februari 2013** college: besluit voorlopige beleidsuitgangspunten

**12/13 maart 2013** wethouder: bestuurlijk overleg met sportverenigingen

**2 april 2013** college: voorstel beleid naar raadscommissie

**16 april 2013** raadscommissie: oriënterende bespreking beleid

Afhankelijk van de uitkomsten van die oriënterende bespreking kan de gemeenteraad het beleid in de maand **mei of juni 2013** vaststellen.

**september 2013** overleg Hoogersmilde en Smilde herstel onevenwichtigheden

**oktober 2013** besluit college herstel onevenwichtigheden

**juli 2013 – juli 2014** overleg gemeente – verenigingen/stichtingen invoeringsplannen

**juli 2014** waar nodig: college besluit op invoeringsplannen